

Svenskerne paa Kronborg.

En historisk Roman.
Af H. F. Gwald.

Første Del.

(Fortælling.)

Som en Løbeild gik Efterretningen om den hollandske Flaades Kæmpelse gennem Helsingør, hvis Borgere med frydefuld Sind saa Sejl ved Sejl tone frem paa den nordlige Horisont. De ventede Befrielse af Hollanderne og tvivlede saa meget mindre om, at disse som til Danmarks Frelse, som de vidste, at Kong Karl ved den første Efterretning om, at Flaaden var undervejs, havde skyndt sig med at sende en Trompet ind til København med Fjedsforslag. Nu, haabede de, vilde Kong Frederik snart blive den, der kunde foreskrive Fjedsbetingelserne; thi jo haardere Trykkel havde hoilet paa Sindet før, des højere blussede nu Haabet op. De fik ogsaa denne Dag for første Gang i sels Uger Vejledning til at røre sig frit; thi hver svensk Soldat blev purret ud af sit Kvartier og endogsaa de smaa Fjellkanoner førte op ved Kysten for at forebygge et muligt Landgangsforfæg. Saa strømede da Væggene ud af Husene eller steg op paa deres Vølgers Altaner eller Kisteborger for at være Vidner til det Slag, de ikke tvivlede om ret snart vilde gaa løs.

Paa Kronborg var Spændingen ikke mindre. Vinduerne i Slottets øvre Etage bleve aabnede, og man saa Herrer og Damer staa ved Vindueskarmen, pege ud over Sundet og tale sammen med lidelige Laber.

Kong Karl holdt nemlig allerede Hof paa Kronborg, og hans Dronning Hebevig Eleonora, den gottorppe Hestug Frederiks Datter, residerede paa Slottet med hele sin Hofstat. Hun stod nu ved et af Vinduerne i den store Ridderhal, som den Gang var et pragtfuldt Værelse i den nordlige Fløj. Høje hende stod hendes Broder, Prins Kristian Albrecht, og Kongens Søster Palsgrævinde Marie Eufrosyne. De andre Vinduer vare optagne af Hofsets Herrer og Damer, og Værelsets Spænding ophævede den ellers siddende Stille.

Dronningen var en blond Dame med en fuld, vel-dannet Figur og med førstelig Ansigt; men hendes Ansigtstræk vare hverten fine eller skønne, og de lyse Øjne havde et flegmatisk, koldt Udtryk. Hun saa ud som en Kvinde, der hverten havde Mand eller Videnstærke, som det maatte ikke fattedes hende paa Forskand og Karakterstyrke. Hendes Hægtelad bar blevet sluttet af politiske Hensyn, og deres Samliv var roligt og jævnt lytligt, en underlig Modsetning til Karl Gustavs urolige og glimrende Færd som Konge og Krieger.

Samtalen mellem Dronningen og hendes Omgivelser standse, og det blev ganske stille i Salen, da den hollandske Flaades Avantgarde nærmede sig. Den ubære Mastestov, som fremstod, da Skibene pressedes sammen i det snævre Farvand, og de hvide, uopbenede Sejl i Højsolens gule Straalelys fremstod et saa storladent og højt Skuefæl, at ingen af de tilstedeværende mindedes nogen Sinde at have set Mage dertil. Det Spørgsmaal var desuden i alles Tanker og sit Hjertener til at bante, om Flaaden vilde gaa fredelig igennem, vise Fæstningen passende Respekt og mulig sende en Parlamentar i Land, eller om en blodig Kamp ret nu skulde begynde.

Da Klang Sporere i Salen, og Kongen traadte hastig ind.

„Nu er det Tid, dyrebare Hebevig,“ sagde han, „at naa til Slottets vestlige Fløj for at være i Sikkerhed.“

„Tanker Ederes Majestæt da virtelig,“ spurgte Dronningen og blegede, „at Opdam drifter sig til at bestyde dette Slot, som nu er Bølg for vore longelige Personer?“

„Vi maa vente os alt,“ svarede Kongen barsk, „thi disse fordomte Republikker sætte nu Rasen højt og agte ikke kronede Hoveder. Følg da hendes Majestæt, Maria! og I, gode Fruer og Jomfruer, bør ikke heller dvæle her længer; men som du med mig, Albrecht!“

Dronningen og hendes Damer hastede da ud af Salen; men Kongens Søster, den takte Maria Eufrosyne, slog med Rakken og fulgte da ogsaa sit eget Sind; hun gik til sine egne Værelser, der ventede ud til Søen og saa bestra paa den hollandske Flaades Indbylde, indtil en Kanontugle opfygte den driftige Kongesøster, slog Vinduet ind og ødelagde Værelset, men dog lod hende selv uafst.

Kongen gik ned paa Fæstningsholmen og blev der med sin Svoger. Omkring dem stod en Kreds af Hærens Befalingsmand, hvoriblandt den svenske Kommandant paa Kronborg, Oberst Sjölblad, og heller ikke manglede Kong Karls uadskillige Lejagere under hele dette Felttog, den franske Ambassadør Ridder Terlon.

Nun Vølgerens Bruken og det svenske Flags Smel-den mod Bagtaarnets Stang hertes, da den hollandske Avantgarde, ført af den helmobige Admiral Witte de Wittesen, nærmede sig Fæstningen. Nu var Kongen ganske sig selv igen; han stod med forslagne Arme og denlede rolig paa, hvad der vilde ske.

De bageste Skibe mindstede nu Sejl, og det viste sig, at Hollanderne agtede at passere Fæstningen, een for een, holdende sig midt i Sundet. Endelig kom det første Skib lige ud for Kronborgs Kanoner, og Spændingen hos Tilskuerne steg til det højeste. Vilde de hvide Fæstningen paa brugelig Vis ved at lade Topsejlet falde eller maatte endog give Salut? Intet af dette stete; med Jeon, rask Fart og uden at give mindste Livstegn fra sig fortalte Hollanderne deres Kurs, ret som om hverten Kronborg eller Kong Karl var til.

„Vi saa reite et lille Spørgsmaal til hende, Sjölblad!“ sagde Kongen, og skart og opløbende lod hans Røst efter den lange, tryllende Tavselse. „Lad fyre tre Løse Skud med de smaa Alarmkanoner ved Bagtaarnet, med et lille Mellemrum mellem hvert.“

Befalningen blev straks givet Artilleristerne, og det første Skud hundrede Løse; men der paasfulgte intet Svar. Allerede var det første fjendelige Skib forbi og det andet i Opsejling; da faldt det andet Skud og saa ogsaa det tredje, men uden at de bleve ænsede.

„Ved Gud!“ raabte Kongen, „nu er det paa Tide at fige et Alvorsord. Vil I, Hr. Terlon! hjælpe mig med at Løse Lungebaandet paa disse uheldige Skippere?“

Terlon bukkede og fulgte Kongen hen til Støtge, som saa ikke langt beseira. Hans Stenintel stod bag sin Fader i Nærheden, og en Bredestrømme foer over hans læste, unge Ansigt, da han saa, at hans gamle Ven Støtge skulde sende Danmarks Venner den første Dødsbilsen; men hans Fader, hvis Kampetitelste tage op over de andre, forandrede ikke en Mine.

Kongen tog nu den brændende Lunte fra Artilleristen og holdt den i højre Haand; den venstre rakte han den franske Ambassadør, og efter at han havde taget sikker Fodfæste, stal han Luntten i Støtges Hængsul, og den svære Kanon lod sin dybe Røst høre. Ruglen sløj fusende gennem det tredje Skibs Taktelag, men tilføjede til Hans Stenintels Glæde ikke Danmarks Venner nogen Stade.

Dette var Signalet til Slagets Begyndelse; alle Kronborgs Kanoner buldrede nu løs, og Skiftet fra Stansen over ved Helsingborg stemte i med. Under heftig Kanontorden, indhylet i Krudtrøg, hvorigennem Skiftets Dymglimt lysnede, gik efterhaanden hele den hollandske Flaade gennem Sundets Snaevring; først Admiral Witte med Avantgarden, saa Opdam selv med Bataillen og endelig Admiral Floris med Arrieregarden. Skib efter Skib svarede efter Forskjellingen med stærke Skud; men selv tog de ikke stor Stade af de Stud, Fæstningen sendte dem.

Først da Hollanderne vare tomme forbi Kronborg og Helsingør, blev Kampen ret til Alvor. Her stode de paa den svenske Flaade, fire og tyve Sejlers stærk, altsaa en overlegen Modstander, og nu begyndte et af de blodigste og mest haardnaktede Søslag, der nogen Sinde er blevet kæmpet i de danske Farvande. Desvære viste Dannebrog sig ikke, og de danske Søfolk fik ingen Del i denne Sejrs Væge, thi den lille, danske Flaade, ni Skibe stærk, ført af Henrik Bjelle, kunde trods alle Anstregelser ikke for Modvind naa længere end til Syd for Hveen.

Hollanderne maatte altsaa staa den Dyst alene, og Svenskerne kæmpede saa tappert, at Udfaldet længe var tvivlsomt. Vind og Strøm var dem imod, og derfor mistlykkes deres Plan at holde de hollandske Skibe fast med Entrehager og derved saa at fige forvandede Slagelag til en Landkamp. Førgæves søgte de to svenske Skibe Høser og Pelikan at entre det hollandske Admiralskib. Opdam manøvrerede saa snibit og opblibede Mandhæbets Mod saa vedholdende med sin kraftige Stemme, at han førte Skibet lytligt igennem, samt i halvt ødelagt Tilstand og med stort Mandetal. Den tapre Pødagrist sad under hele Slaget i sin Værelse paa Skibets Agterdæk lige saa rolig og faldsødig, som om han havde siddet tng i en fredelig Stue, og slap uafst gennem den frygtelige Regn af Rugler og Splinter.

Derimod vare de to Viceadmiraler ikke saa heldige, thi den gamle Admiral Wittes Skib blev entret, og han faldt i et blodigt Haandgemenge, idet han dog vørgede sig endnu paa sine Knæ, og Peter Floris lod ogsaa sit Liv i Slaget.

Det gik ikke Svenskerne stort bedre. Wrangels Skib drev i ødelagt Tilstand mod Land, og Rigsadmiralen selv søgte saaret ind i Kronborg. Han var saa forsvovlet over sit Uheld, at Kongen selv gik til ham og trøstede ham; men han fik sin velfortjente Straf for det Overmod, hvoremed han havde haanet Opdam for hans legemlige Svagheds Skyld ved at fige, at han skulde føre en saadan Dags op paa Havet, at selv de halte skulde komme til at springe. Og saa de svenske Viceadmiraler Bjelstenjerner og Hollænderen Geertsen, der i svensk Tjeneste kæmpede med sine egne Landsmænd, maatte lade sig hale ind til Kronborg. Da den svenske Referesflaade under Gustav Wrangel, Rigsadmiralens Fæller, fejmt holdt sig tilbage, og den danske Flaade saa jmoat nærmede sig, lod Kong Karl give Signal til Slagets Afbrudelse.

I sels Timer havde Kampen raset, og stort havde Tabet været paa begge Sider, Svenskernes dog størst. Detom stredes begge Parter senere med Mund og Pen; men hvad nlytede det, at Svenskerne tilfrev sig Sejren, fordi de havde beholdt Valspladsen — det var ikke Hollændernes Hensigt at blive der, men kun til tilvingsig fig Gemmengen. Og saa søgte den svenske Flaade nu ind til Landskrona for at reparere og holdtes der en rum Tid indelutet af den forenede danske og hollandske Flaade.

Kong Karl havde da saa at fige mistet sin ene Arm, og mistøstlig tral han sig ud af Kampen. Han havde Velejringen for København, sørte alt Støts bort og sløjfede Stanserne. Dog blev han i tre Dage sraaende med sin Hær i Slagorden paa Valby Bakke, tilhlydende Kong Frederik et Slag paa aaben Mark; men den danske Konge var for slog til med sine usvede Starer at vove sig mod sin Modstanders øvede Hær, og Kong Karl tral sig da tilbage til Højderne ved Brøndshøj, en lille Mil fra København, og indrettede sig der i en stor, befæstet Lejr, som blev taldet Karlsstad.

Men for var Jubelen i København, da man den 29. om Aftenen saa den hollandske Flaade antre op paa Reben, medens Transportflaaden, der under Slaget havde tilfiet sig lang Kysten, allerede var indiruffen; og endnu større blev de belejredes Fryd, da de næste Morgen bleve vaer, at Fjenden traf Anstalter til at flytte. Sød smagte Frelsens Time efter halvtredie Maanedis Anstregelser og Rød. Vhens Indbyggere nød fra Voldene det glædelige Syn, og da Svenskerne vare borte, strømede alle, høje og lave, ud af Portene for at tage de forlæte Værter i Højsyn. Alle Stadenes Koster og Sangværter havde maattet tie i samfulde elleve Uger, og der var hverten blevet ringet til Gudstjeneste, Brudslup eller Jordefærd; men den 30. Oktober om Aftenen slog Kosterne ni, og Sangværket i vor Frue Kirke legede Gud Lat og Væge —

Den gamle Stad var fro og glad og gjorde sig et Gilde, da oi var fit, slog Kloffen ni Alhelgens Aften ilde.

Ogsaa trindt om i Landet, hvor mange brade danske Mænd havde frygtet for at høre den sørgelige Tidende om Københavns Fald og Rigets Unbergang, var Glæden stor; men den kunde ikke hte sig saa lydelig. Uden for Københavns Volde maatte man nu lige saa godt som før hte sin Rakke under det svenske Slag; men dog styrkedes Mødet, og Haabet opløbdes.

Jngens Hjerte slog den 29. Oktober stottere og glædere end Røstgaardis. Fra Kysten ved sin Hjemstavn var han Vidne til Slaget og glemte i nogle Timer al sin Vødgang og Livelse; men hans Kræfter bleve straks satte paa en ny Prøve, da han maatte drage Omfng for en stor Del af de saarede svenske og hollandske Matroser, der bleve plejede rundt om i Distriktet. Han viste den samme Omhu, som havde det været hans egne Landsmænd, og mere end en lidende og døende Svensker saa Kirstens fromme og rolige Ansigt ved sit Smertensleje og modtog en Læfledrit af hendes sørlige Hænder.

Tiende Kapitel.

Hilsen og Svar.

I et snævert, men dog højt og hvælvet Kammer paa Kronborg, i Slottets Stueetage, sad en Aften i November Maaned samme Aar to Mænd ved deres tarvelige Nadder. Den ene var allerede et godt Stykke over Livets Midte, den anden nylig traadt ind i Livets Vaar; det var Oluf Stenintel og hans Søn.

Den gamle var en Kampe at se til, høj, svartemmel, tank. Hans Føse var staldet, og tun ved Vindingerne og over den fuldige Rakke hang graasprængte Haar. Den høje Panden folde sig gerne i Rinker, og der var Alvor, næsten Tungind i hans blå Øjne. Han saa ganske ud til at være, hvad hans Søn kaldte ham, en faaktalende Mand, men især fik man ved at se ham et Indtryk af rolig Kraft og en fast Villie. Hans havde upaatvibelig Ret, da han hin Høstfien paa Højen sagde om sin Fader: det er fast umuligt ikke at lyde ham.

Oluf Stenintel var Hollænder af Fødsel, men havde nu været saa mange Aar i Danmark, lige fra sin tidlige Ungdom, at han ganske havde glemt sit Modersmaal. I mange Aar havde han tjent under Kong Kristian og arbejdet paa Københavns Befæstning, indtil Kong Frederik gjorde ham til Ingeniør paa Kronborg, dog uden at udnytte hans store Dygtighed i sit Fag. I mange Aar havde han spist dansk Brød og blev af alle regnet for en indfødt; og dog havde han nu føigiet sin Konge og havde taget Tjeneste hos Danmarks dødelige Fjende!

Hans Venner forstod ikke dette, og allermindst fattede hans Søn det. De sidste tre Maanedes Ræbnesvangre Tilbragelser havde rottet hans Stenintels Tro paa de danske Vaabens Lykke, ja Troen paa hans egen Faders Færlighed og Trofast. Oluf Stenintel havde ikke haft nadvig at gaa i svensk Tjeneste; han kunde have forladt Fæstningen med frit Lejde tilfigemed Kommandanten og den første Del af Mandhæbet; men nu var han ikke alene selv gaaet over til de svenske, men han havde ved sit Eksempl forledt en Del af de danske Artillerister til at gøre ligesaa.

Vistnok var det i hine Tider ikke sjældent, at en hversvært Mand gik fra den ene Fjendes Tjeneste i den anden; at han fulgte den lytkelige Hærfører og den, der gav de største Haandpenge, uden at han for den Sags Skyld maatte høre noget om Fortæder. Han forpligtede sig sjælden til mere end at tjene for en vis Tid, eller saa længe Felttoget varede; men Oluf Stenintel herte ikke til den Slags Eventyrene, og han maatte da falde under den samme Dom, der brød Staven over de andre, heldigvis kun saa danske Mænd, der gik i Kong Karls Tjeneste og nu fægtede mod deres egne Landsmænd.

Aldrig lod han et Ord falde om Grunden til denne sin Handlemåde, og man, mærkede ikke mindst Forandring i hans Væsen; det var, ligesom han slet ikke havde skiftet Herte. Men enten nu Kirsten havde Ret, naar hun mente, at Stenintels ødelagte Fæstningen højere end alt andet, saa at han havde label sig lede af egenlytlig Bevægrunde og det haat at gøre Lykke og blive bedre brugt i svensk Tjeneste, saa som det omfider for Dagen, at han angrede sit Fortæderi.

Maaltidet var til Ende; Oluf Stenintel strabede Grøbsheden af paa Faders Kant, lade den fra sig og sad saa med Arme paa Bordet og sølede et tankfuldt, stirrende Blik paa Sønnen. Hans sølte sig trykkel berbed og havde ikke Mod til at se sin Fader i Øjnene, thi sære Tanker rørte sig hos ham.

„Hans?“ lod den gamle endelig til Orde med sin dybe Røst, „du ser saa stræmt ud. Du er ikke den frage og trivelige Pøg, du forhen var.“

Hans søg op, men da han blev vaer, at hans Faders Blik var usædvanlig mildt, opløbdes hans Ansigt.

„Sært vilde det være, Fader!“ svarede han, „om jeg var glad under disse Kaar.“

„Ih hvad!“ sagde den gamle, „man maa tie og lide, mens det naar paa!“

„Det — gør jeg ogsaa,“ svarede Hans flammende, „men eet maa du ikke vrede paa mig for — jeg bliver aldrig Kong Karls Mand! Vil du give mig Lov til at snøre min Vøst og søge ind til København?“

Han raddedes over sin egen Driftighed at bede om fligt; men til hans Forundring foer den gamle ikke op i Bredde; men saa grublende ned for sig en Stund og sagde da rolig:

„Vil du hellere! Gaar du ene gennem Landet, bliver du nappet som Overløber og maa tralle endnu haardere for Svensken, om ikke noget værre times dig. Jeg har et lille Værelse til dig. Gaa i Morgen til Byen og bring Tolbstriveren en Hilsen fra mig. Sig ham, at endnu hvor bin Fader ikke Kong Karl nogen Eo, og søj dertil, at han ikke har glemt sine gamle Venner; men du maa se dit Snit til at hviste Hr. Mittel det i Øret og drag ham til Minde det gamle Ord, at to tun ide kunne tie om en Ting, og kommer en tredje til, saa ved den hele Vødet.“

Hans rødmede af Glæde og saa paa sin Fader med et straalende Blik. Han var i lang Tid ikke gaaet saa glad til Sengs som denne Aften, og den næste Morgen tiblig stoffede han sig Lov at gaa til Byen; det faldt ikke vanskeligt at saa den Tilbæle, da han daglig gik Vænder for de svenske Officerer og Soldater, og han gav sig da paa Vej saa tiblig, som det var gørligt.

I øverste Stokværk i Mittel Hansens Hus, hvor de pnyttelige Gæsteværelser fandtes, havde Lisbeth sit Værelse

ved Gangen og med sin egen Opgang fra Koffenet. Det var et særtilt ligende Jomfrubur, et fredeligt Hus, hvor hun havde tilbragt mange lytkelige Timer med Læsning, stille Grublen og from Vøn; men trivedes ogsaa hendes Ungdomsdrømme best, og mangen smut Sommeraften lod Sang fra hendes aabne Vindue, og Aftenvinden bar de fligige Toner ud over Frelsunds Bølger.

Der fandtes i hele Helsingør intet Hus, hvor der herselede bedre Orden eller større Renlighed end Mittel Hansens; Næren var fra Barndommen af bleven holdt strengt til Huslighed og Orden. Ruberne flinnede altid med ulastelig Blankhed, de bonede Gulve, Vægpaneler og Loft fæntie ikke til Støv, og Vinnedskabenes Hyldeer bugnede af Vinned og Døkketoj; thi dengang var fligt i langt højere Grad end i vore Dage en Genstand for Husmødrens Førgerrigt, saa at de franske Duge og snevde Vagener vatte Beundring hos enhver Udlanding, der i det flyttende Aarhundrede gæstede Danmark.

Lisbeth viste sig som en værdig Plejebatter af Næren, og i hendes lille Værelse herselede til enhver Tid den spanske Orden; men hun var tillige i Stand til at omgive sig med en tiltrækkende Hygge, som Næren ikke forstod sig paa. Det blommede Sirligs Omhang paa hendes Himmelfæng var opheftet paa en egen net Maade, og hun havde et Forsæng at drage for Vinduerne, hvilket var en Sjældenhed paa en Tid, da Gardiner næsten slet ikke brugtes, hvorimod man om Aftenen lukkede dem med de aldrig manglende Vinduesstodder. Store Behvemmeligheder fandtes der ikke i Lisbeths Kammer, idet et lille Toiltbord med et Sjeft, et Bord af finere Arbejde ved Vinduet og to Stole udgjorde hele Møblementet; men dette Vindue hvor hun plejede at sidde med sit Haandarbejde eller sin Vøg, opløbdes ved et Par Urtepotter med blomstrende Roser og Gylbenlak, der hegnede for et Bur af forgyldt Staaltraab, og i dette Bur hoppede en tam, lille Siften muntert kvildrende om. Baade Buret og Fuglen vare Gæver fra Hans Stenintel.

Men der fandtes i Lisbeths Værelse en Stat, som man dengang forvædes vilde have søgt i de fleste Jomfrukamre, nemlig en Boghylde med en Rakke Væger. Den havde sin Plads paa den mobatte Væg ikke langt fra den lille hollandske Stenovn, hvori der brændte et lidligt Baal. Lisbeths Omgangsvener havde vistnok for Vælske for Værdom, men de mente, at det var Mændenes Sag, særflig den gejstlige Stands. At en ung Pige kunde være saa lær af Vøger, regnede de for en sær Nykke, og at hun blev lige saa glad over en ny Vøg, som nogen af dem over et nyt Klædningsstykke eller et Smykke, var i deres Øjne Enfoldighed parret med Hømdom.

Men Lisbeth var en stærk Sjel; hun søgte Kundskab og stræbte at berige sin Mand uden at bryde sig om, hvad hendes Omgangsvener tænkte eller sagde. Sympati vilde have været en stor Vlyse for hende, og hun havde Sjelblitte, da hun saunede den; men i Reglen var hun sig selv nok, og naar hun sad fordybet i Læsning, saunede hun intet. Hun havde meget at takke sin Plejefader for — Husly, Klæder, Føde, Vælgere; men dog var hun ham mest taknemmelig, fordi han skænkede hende Vøger og undte hende Fritid til at læse i dem.

Vor Tids unge Damer vilde vistnok beklage stakkels Lisbeth og den Tid, hun levede i, ved nærmere at undersøge de Bogstatter, hun var saa stolt af. Hvad vi nu kalde Skønlitteratur, ekfiserede dengang næsten slet ikke; kan det end siges, at der ikke har været noget Tidrum i Danmark, da poetisk Stemning ganske var vegen fra Folket, og fandtes der end i hin de lærdes gamle Tidsalder Digte-re, der havde Tanker, saa vilde dog Sprøget ikke ret give dem; thi det danske Striffpøg var i sin Vorden.

Lisbeth var da noget at undstykke, om hun, naar hun vilde adspredde sig, glædede sig over et saa vidunderligt Sammenfuriom af nytt Fæbler, som „Asenath, det er Josefs og Asenaths Rærligheds- og Lævedahistorie“, en Vøg af et noget flibrigt Indhold og af en noget overordentlig Smagsskøhed. Den svarede nærmest til, hvad vi nu kalde en Roman; med som Modgift stod ved bennes Side „Alle christelige og dybdige Jomfruers Væretrans“ med dens tyve Urter, der repræsenterede tyve Dyder, som skulde forenes til en Krans. Der kunde Lisbeth, spæserende i den aandelige Urtegaard, plukke tyve Slags vellygtende Dydsskømsker, som vofse i „tre Bede paa Troens Rod og Stiller“, og det kan vel næppe fejle, at hun maa have syntes om at blive formanet til Gudstørg, Blufærdighed, Sparsommelighed og mange andre Dyder i denne Garnering.

„Cleopatra eller en historisk Tragedie om den sidste Dronning i Egypten Cleopatra og Marcus Antonius, en romersk Kæjser, hvor heftig Rærlighed de have haft til hinanden og levet i Druktenkab, Foreri og andre Laster“ — var vistnok en af de Vøger, den gode Mittel Hansens burde have set nærmere paa, inden han gav Lisbeth den i Hænde; thi at Helten og Heltinden levede „Gud til stor Fortønselse og dem selv til Ulykke og Forsømmelse“ afstaklede hende næppe fra at læse den.

Men Vinden førte ogsaa blandt meget Ukrukt gode og sunde Fys til Lisbeths Helligdom, og paa hendes Hylde manglede ikke Anders Sørensen Vedels Sæfse, ifte helle Arto, den danske Digtekunsts Fader, men alt for lytlig Bisp, hans Davids Salmes. Endelig en Vøg, ved hollsten Lisbeths Hjerte fangte, nemlig Vedels Udgave af Kampvæfserne, og i den saa nogle lese Blade, hvorpaa hun med en taalig Haandstriff, men mangelfuld Retfærdig selv havde optegnet nogle Vifer, som hun havde hørt af Folkemunde.

Allermindst manglede Vøgerens Vøg, den hellige Striff, og det var Kristian den Fjerdes Bibel, altsaa den nyeste, der habdes, og til Mittel Hansens Væge maa det siges, at den og Hans Thomefens Salmesbog vare de første Vøger, han gav sin Plejebatter. Lisbeth sagde da til selve Kisten og læste helleere Guds Ord end de almindelige Andagtsbøger; hun viste beri sin Selvstændighed og sin Værb Sans; thi Vøger som Færrings „Aandeligt Sejerbært eller Timglas“, hvor den Fugl Fønits lignes med Kristus i sly Henseender og Kirken med et Faar i sels Henseender, og hans „Gylde Tankering“, hvor man lærer, hvad man skal tænke paa, naar Morgenfjernen oprinder, naar man hører Hanen gale, naar man drager i Klæderne, naar man tor sig og tæmmer sit Haar — vare ellers meget nybede af tvindelige Væfere. (Fortælling.)